

PROTOKOLL
2010-10-21
Stockholm

Mål nr 1408-10
Avdelning I

NÄRVARANDE REGERINGSRÅD

Sten Heckscher, Susanne Billum, Nils Dexe, Anna-Karin Lundin och Annika Brickman

FÖREDRAGANDE och PROTOKOLLFÖRARE

Regeringsrättssekreteraren Ingela Hofvander

KLAGANDE

AA

Ombud och offentligt biträde: Advokat Peter Olsson
Advokatfirman Peter Olsson AB
Box 53116
400 15 Göteborg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Göteborgs dom den 17 februari 2010 i mål nr 7462-09

SAKEN

Rättspsykiatrisk vård

Målet föredras.

Regeringsrätten beslutar dom.

Regeringsrådet Anna-Karin Lundin är av skiljaktig mening och anför:

Reglerna om öppen rättspsykiatrisk vård tillkom år 2008. Tidigare fanns det endast en vårdform för de som överlämnats till rättspsykiatrisk vård enligt 31 kap. 3 § brottsbalken, nämligen den som nu benämns sluten rättspsykiatrisk vård. Det fanns, liksom nu, rättspsykiatrisk vård som var förenad med särskild utskrivningsprövning

Dok.Id 98297

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00
E-post: regeringsratten@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

och sådan som inte var det. Detta mål gäller rättspsykiatrisk vård utan särskild utskrivningsprövning och diskussionen här gäller endast upphörande av sådan vård.

Innan reglerna om öppen rättspsykiatrisk vård tillkom skulle chefsöverläkaren genast besluta att vården skulle upphöra om patienten inte längre led av en allvarlig psykisk störning eller det inte längre med hänsyn till patientens psykiska tillstånd och personliga förhållanden i övrigt var påkallat att han var intagen på en sjukvårdsinrättning för psykiatrisk vård, som är förenad med frihetsberövande och annat tvång (12 §). Rekvisiten var alltså desamma som i nuvarande 13 § 1 och 2 a). Enligt den nya 2 b) ska den rättspsykiatriska vården inte heller upphöra om det ”är påkallat” att den dömd ”ges öppen rättspsykiatrisk vård”.

Utredningen visar att AAs förhållanden inte var sådana att de i sig motiverade att han – under hela den tid som är aktuell i målet – var intagen på en sjukvårdsinrättning för sluten rättspsykiatrisk vård. Utredningen visar också att han behövde psykiatrisk vård i någon form och att öppen rättspsykiatrisk vård troligen skulle vara en lämplig vårdform. Någon sådan vård har inte getts honom och frågan i målet är om den omständigheten innebär att vården ska fortsätta och då i den enda form som vid tidpunkten för länsrättens avgörande var praktiskt möjlig, nämligen som sluten rättspsykiatrisk vård.

I förarbetena diskuteras den situationen att chefsöverläkaren ansöker om fortsatt psykiatrisk tvångsvård i form av öppen vård, utan att det finns någon vårdplan. Regeringen hänvisar här till domstolarnas utredningsskyldighet enligt förvaltningsprocesslagen (1971:291). Den situation som föreligger i detta mål diskuteras inte.

Bestämmelsen i 13 § 2 b) kan tolkas så att den prövning som ska göras när förutsättningarna i 2 a) inte är uppfyllda endast är om det ”är påkallat” att den dömd ges öppen psykiatrisk tvångsvård och att man alltså inte ska ta hänsyn till om han rent faktiskt ges en sådan vård eller inte. En sådan tolkning innebär att den dömd kan komma att underkastas ett mer ingripande tvång än hans eller hennes vårdbehov motiverar (och detta utan någon tidsgräns), vilket strider mot de principer som gäller för all lagstiftning om tvångsvård och andra tvångsingripanden. Innan möjligheten att besluta om öppen psykiatrisk tvångsvård infördes skulle vården upphöra i motsvarande situation. Tillkomsten av den nya vårdformen skulle alltså – med denna tolkning – medföra en ökad användning av sluten psykiatrisk tvångsvård.

En annan tolkning är att det också ska krävas att en öppen psykiatrisk vård rent faktisk är tillgänglig i det enskilda fallet. Min bedömning är att bestämmelsen bör

tillämpas så. Jag anser således att ansökningen om fortsatt vård inte borde ha bifallits.

Ingela Hofvander

Uppvisat och lämnat för expediering 2010-11-16